

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΤΟ Ζ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

Ἐκεῖ ὁ πολυβασάνιστος, ὁ μέγας Ὀδυσσεύς
 Κοιμόταν ἀπὸ κούραση κι ἀγρύπνια δαμασμένος.
 Κ' ἡ Ἀθηνᾶ ξεκίνησε στὴ χώρα τῶν Φαιάκων,
 Ποῦ πρῶτα στὴν ἀπλόχωρη Ἰπερεία κατοικοῦσαν,
 Παράδ.πλα στοὺς Κύκλωπες, ἀνθρώπους ἀλαζόνες,
 Ποῦ ὄντας περίσσια δυνατοί, πολλὰ κακὰ τοὺς φτιάναν.
 Κι ὁ θεόμορφος Ναυσίθοος τοὺς πῆρε στὴ Σκερία,
 Κι ἀπὸ ἄντρες σιταρόθρεφτου; μακριὰ συμμαζέψέ τους,
 Σὲ πόλη τοὺς τοιχόκλεισε, τοὺς ἔχτισ' ἐκεῖ σπίτια,
 Τοὺς ἔστησε ναοὺς Θεῶν, καὶ μοίρασε τὴ γῆ τους.
 Καὶ σὰν τὸν πῆρε ὁ θάνατος στὸν Ἄδη, τότε ὁ Ἀλκίνοος
 Βασίλεψε, ποῦ ἡ γνώμη του θεοκατέβητε εἶταν.
 Σ' ἐκείνου ἦρθε τὰ μέγαρα ἡ θεὰ ἡ γαλανομάτα,
 Τὸ γυρισμὸ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ὀδυσσεύς μελετώντας.
 Καὶ μπῆκε μὲς στὸ θάλαμο τὸν πολυδουλεμένο,
 Ποῦ κόρη μ' ὄψη κι ὁμορφιὰ θεόμοιαστη κοιμόταν,
 Ἡ Ναυσικά, τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἀλκίνοου ἡ θυγατέρα.
 Σιμά ἔτρεψεν δυὸ κοπελλιᾶς χαριτωστολιγμένες,
 Στὰ πλάγια θύρας σφραγισμένης μὲ τὰ κλεισμένα φύλλα.
 Σὰν ἀγεράκι χύθηκε στὴν κλίνη τῆς παρθένας,
 Καὶ στάθηκε ἀποπάνωθε, καὶ μίλησέ της κ' εἶπε,
 Τῆς θυγατέρας μοιάζοντας τοῦ θαλασσακουμένου
 Τοῦ Δύμαντα, ποῦ ὁμήλικη τὴν εἶχε κι ἀκριβῆ της
 Μ' αὐτῆς τὴν ὄψη μίλησε ἡ θεὰ ἡ γαλανομάτα·
 «Ὀκνὴ μαθές, ὦ Ναυσικά, σὲ γέννησε ἡ μιννοῦλα,
 Καὶ κάθονται ἀσυγύριστα τὰ λαμπερὰ σου ροῦχα·
 Μὰ ἀγγίζει ὁ γάμος, ποῦ ὁμορφα κ' ἐσύ νὰ βάλῃς πρέπει.
 Νὰ δώσης γιὰ νὰ βάλουνε κ' ἐκεῖνοι ποῦ σὲ πάρουν.
 Αὐτὰ δὲ φέρνου, ὄνομα καλὸ στὸν κόσμου μέσα,
 Ποῦ κι ὁ γονιὸς νὰ χαίρεται, κ' ἡ βλοσυρή ἡ μάνα.
 Μόν' πᾶμε πιά νὰ πλύνουμε, ἡ αὐγὴ καθὼς χαράξῃ.
 Θάρθω κ' ἐγὼ νὰ δώσω σου βοήθεια, νὰ προφτάξῃς,
 Νὰ τοιμαστῇς, γιατί πολὺ δὲ μνήσκεις πιά παρθένα,
 Παρ' ἀπὸ τώρα οἱ διαλεχτοὶ τῆς χώρας τῶν Φαιάκων
 Γυρεύουνέ σε, ποῦ κ' ἐπὶ μαζὺ μ' αὐτοὺς μετρίεσαι.
 Μόν' εἶλα, βάλ' τὸ δοξαστὸ γονιὸ σου τὴν αὐγούλα,
 Τὰ ζῆ νὰ παραγγεῖλῃ αὐτός, κι ἁμάξι ποῦ νὰ πάρῃ
 Τὶς ζῶνες, τὰ φορέματα, καὶ τὰ λαμπρὰ τὰ χρᾶμα.
 Κάλλιο κ' ἐσύ μ' αὐτὰ νὰ πᾶς, παρὰ νὰ περπατήξῃς,
 Τὶ βρίσκονται τὰ πλυσταρεῖά πολὺ μακριὰ ἀπ' τὴ χώρα»
 Αὐτὰ σὰν εἶπε, μίσεψε ἡ θεὰ ἡ γαλανομάτα
 Στὸν Ὀλυμπο, ποῦ τῶν Θεῶν εἶναι καθέδρα στέρια,
 Τὶ μήτ' ἀνέμοι τὴ φυσοῦν, μήτε βροχὴ τὴ δέρνει,
 Καὶ μήτε χιόνι ἀγγίζει τὴν, παρὰ καθάριο ἀγέρι
 Ἀπλώνεται ἀσυννέφιαστο, καὶ φῶς λευκὸ τὴ λούζει.
 Κεῖ μέσα αἰῶνικα χαίρουνται οἱ ἰθάνοντες, καὶ πῆγε,
 Τῆς κόρης σάνε μίλησε ἡ θεὰ ἡ γαλανομάτα.
 Κ' ἦρθε ἡ Αὐγὴ ἡ καλόθρονη, καὶ σήκωσ' ἀπ' τὴν κλίνη

Τῇ λαμπρόφωρῃ Ναυσικᾷ, ποῦ τόνειρο θυμόταν
 Καὶ θάμαζε. Καὶ κίνησε μὲς στὰ παλάτια ἀμέσως,
 Νὰ τὸ μνηΐση τοῦ ἀκριβοῦ γονιοῦ τῆς καὶ τῆς μάννας.
 Βρῆκε τῇ μάννα στὴ γωνιά σιμὰ στὶς παρακόρες,
 Κ' ἐάλωθε νῆμα πορφυρὶ. Τὸν κύρη εἶδε παρὸξω,
 Στοὺς βασιλέους σὺν πήγαινε τοὺς δοξαστούς. ποῦ κάναν
 Βουλὴ, καὶ τὸν καλοῦσανε οἱ λεθένητες Φαιάκοι.
 Καὶ στάθηκε στὸν ἀκριβὸ γονιὸ κοντά, καὶ τοῦ εἶπε :
 «Καλέ μου κύρη, ἐν' ἀψηλὸ δὲ θά μού βῆς ἀμάξι,
 Μ' ὁμορφες ρόδες, τὰ λαμπρὰ φορέματ' αὐτὰ πάρω,
 Πού λεωμένα κολιτουνται, στὸ ρέμα νὰ τὰ πλύνω ;
 Ἐσένα τοῦ ἰδίου πρέπε. σου, σὺν πρῶτος τῶν μεγάλων,
 Μὲς στὶς βουλὲς νὰ κάθῃσαι μὲ ροῦχα ὀλοκαθάρια.
 Ἐχεις καὶ πέντε γιούληδες μαζί σου στὸ πλάτι,
 Δυὸ παντρεμένους, κι ἄλλους τρεῖς, τῆς ὥρας παλληκάρια,
 Πού πάντα θένε νιόπλυτα γιὰ τοὺς χοροὺς ποῦ πάνε.
 Ἐγὼ ὅλα αὐτὰ τὰ νοιάζομαι καὶ τὰ γερνῶ στὸ νοῦ μου».

Εἶπε τοῦ κύρη· ντράπηκε νὰ ξεστομήσῃ λόγῳ
 Γιὰ γλυκὸ γάμο· ὅμως αὐτὸς τῇ νοιώθε, καὶ τῆς κρένει.
 «Καὶ τὰ μουλάρια μου ἔπαρε, κι ὅ,τι ἄλλο θές, παιδί μου,
 Καὶ σὺρε' ἀμάξι οἱ παραγιοὶ θὰ σοῦ ἀρματώσουν τώρα,
 Μ' ὁμορφες ρόδες. ἀψηλὸ, καὶ μὲ καλάθια ἀπάνω»

Αὐτὰ σὺν εἶπε, πρόσταξε τοὺς πορρχιούς, ποῦ ἀκοῦσαν,
 Κι ἀμάξι τοῦ ἀρματώσανε μὲ τίς καλὲς τίς ρόδες,
 Καὶ τὰ μουλάρια βάλανε μὲς στὸ ζυγὸ καὶ ζεψαν.
 Φέρνει ἀπομέσα ἡ κορασιὰ τὰστραφτερά τὰ ροῦχα,
 Κι ἀπὰς στὸ καλοτόρνευτο τὰμάξι τὰ φορτώνει.
 Τῆς βάζει ἡ μάννα λιμπιστὸ φαγὶ μὲς στὸ κανίστρι,
 Λογῆς λιγούδια, καὶ κρασί μέσα σ' ἄσκι τραγῆσο.
 Τότες ἡ κόρη ἀνέθηκε στὰμάξι, κ' ἡ μαννούλα,
 Ὡς καὶ ροὶ τῆς ἔδωκε χρυσό, γεμᾶτο λάδι,
 Μὲ τίς κοπέλλες τῆς μαζί νάλειψῃ τὸ κορμί τῆς.
 Καὶ παίρνει τὸ μαστίγι αὐτὴ μὲ τὰ λουριά τὰ ὠραῖα,
 Δίνει βιτσιὰ τῶν μουλαριῶν καὶ ξεκινοῦν μὲ κρότο,
 Κι ἀπαβα τρέχουν φέρνοντας τὰ ροῦχα καὶ τὴν κόρη,
 Ὅχι μονάχη· οἱ κοπελλιὲς περπάταγαν κατόπι.
 Καὶ φτάσανε στὸ ποταμιὸ τὸ ρέμα τὸ πανώριο,
 Βρῆκαν ἀστειρεῦτα νερά γιὰ πλύση, ποῦ ἀναβρύξαν
 Λαμπρά, καὶ ποῦ τὰ πιδ' ἑρὰ σκουτιὰ θὰ καθάριζαν.
 Καὶ τὰ μουλάρια ξέζεψαν καὶ ξέλυσαν ἐκεῖνες
 Σιμὰ στὸ χόχλιο ποταμό, νὰ βόσκουν καὶ νὰ τρῶνε
 Τὴν ἀγριάδα τῇ γλυκειά. Σηκῶσαν ἀπ' τὰμάξι
 Τὰ ροῦχα, καὶ βουτώντας τα μὲς τὰ νερά τὰ σκοῦρα,
 Γοργὰ καὶ μὲ συνερισιὰ στοὺς λάγκους τὰ πατοῦσαν.
 Καὶ σὺν τὰ πλύναν κ' ἐβόλαν κάθε ἑρὸ σημάδι,
 Πῆγαν, ἱράδα τὰπλωσαν ἀπάνω στ' ἐκρογιάλι,
 Κεῖ ποῦ τίς πέτρες λεύκαινε, πὰς στὴ στεριά τὸ κύμα.
 Καὶ σάνε λούστηκαν κι αὐτὲς κι ἀλείφτηκαν μὲ λάδι,
 Καθῆσανε καὶ γεύτηκαν στοῦ ποταμοῦ τοὺς ὄχτους,
 Μὲς στὴ λιχκάδα ἀφίνοντας τὰ ροῦχα νὰ στεγνώσουν,
 Καὶ σὰ χαρήκανε θροφή, κ' αὐτὴ κ' οἱ παρακόρες,
 Βγάλαν τίς μπόλιες, κ' ἐπαιξαν τῇ σφαῖρα ἀνάμεσό τους,
 Κ' ἡ ἀσπροχέρα ἡ Ναυσικὰ τοὺς γλυκοτραγουδοῦσε,
 Πῶς ἡ ῥοιττήρτρα ἡ Ἀρτεμη, στὶς ράχες ροβολώντας

Τοῦ θεόρπτου Ταύγετου, ἢ στοῦ Ρυμάνθου τὰ ὄρη,
Βρίσκει χαρὰ σ' ἀγριόχοιρους καὶ στὰ γοργὰ τὰ λάφια,
Κ' οἱ Νύφες τῶν δεντρότοπων, τοῦ Δία οἱ θυγατέρες,
Μαζί της παίζουν, κ' ἡ Λετώ κοιτάει κι ἀναγαλλιάζει,
Ὡς τόσο ἐκείνη πιδ ἀψηλὰ κρατάει τὴν ὄψη ἀπ' ὅλες,
Ποῦ γλήγορα ξανοίγεις τὴν, ἂν κι ὅλες ὥριες εἶναι,
Ἔτσι καὶ τώρα σφάνταζε ἡ παρθένα μὲς στίς ἄλλες.
Τὴν ὥρα δμῶς ποῦ θέλοντας στο σπῖτι νὰ γυρίσῃ,
Ξανάζεψε, καὶ δίπλωσε τὰ λαμπερὰ σκουτιά της,
Ἄλλο στο νοῦ της ἔβαλε ἡ θεὰ ἡ γαλανομάτα,
Ποῦ νὰ ξυπνήσῃ ὁ Ὀδυσσεύς, νὰ δῇ τὴν ὥρια κόρη,
Καὶ νὰ τὸν πύρῃ τότε αὐτὴ στὴ χώρα τῷ Φαίακων.
Σραῖρα σὲ μιά της κοπέλλιά πετάει ἡ βασιλοπούλα,
Μὰ ἀστόχησε, καὶ στο βαθὺ τὴν ἔρριξε ποτάμι.
Φωνὴ τότε ὅλες σέρνουνε, ξυπνάει ὁ Ὀδυσσεύς,
Μισοσηκώνεται, κι αὐτὰ στο νοῦ του διαλογιέται.

« Ἄλλοις μου, καὶ σὲ τί λογῆς ἀνθρώπων νὰ ἦρθα χώρα!
Νᾶναι ἄραγες ἀσύστατοι, κι ἀδικοπράχτες κι ἄγριοι,
Ἡ νᾶχουνε φιλοξενιὰ καὶ θεοφοβιὰ στο νοῦ τους;
Σὰν κοριτσιῶν ψιλὴ φωνὴ σταύτιά μου νὰ βουίξῃ,
Σὲ Νύφες πῶχουν ἀψηλὰ μονιά τους κορφοδούνια,
Καὶ τίς πηγὲς τῶν ποταμῶν, καὶ τὰ χλωρὰ λιβάδια,
Ἡ νᾶμα: μέσα σὲ θνητούς, ποῦ ἀνθρώπινα ληλοῦνε;
Ἄς πάω μονάχος μου νὰ δῶ καὶ νὰ καλοξετάσω. »

Καὶ βγήκε ἀπ' τὰ χαμόδεντρα ὁ μέγας Ὀδυσσεύς,
Κι ἀπὸ τὸ δάσο τέ πηχτὸ μὲ τὴ βαρειά του χέρα
Κόβει πολὺφυλλο κλωνὶ νὰ κρύψῃ τάχαμνά του.
Καὶ σὰ λιοντάρι χοῦμιξε βουνόθρερτο, ποῦ ξέρει
Τὴ δύναμή του, ποῦ βροχὴ κι ἀνέμους δὲ φοβᾶται,
Μόνε μὲ μάτια φλογερὰ βόδια κι ἄρνια ζυγώνει,
Ἡ ἄγριολάφια κυνηγάει· μὰ καὶ σὲ στέρια μάντρα·
Ἡ πείνα θὰ τὸν ἐσπρωχνε τὰ πρίδατα νέρπᾶξη.
Ἔτσι στίς ὠριοπλέξουσες κοπέλλες ὁ Ὀδυσσεύς
Ξεκίναε, ἂν κι' ὀλόγυμνος, τί ἀνέγκη τότε σκούντα.
Σκιάζουντ' αὐτὲς στὴν ὄψῃ του τὴ θαλασσοδαρμένη,
Καὶ λαριασμένες στοῦ γιालοῦ σκορπιένται τίς ἀκροῦλες.
Μονάχα ἡ κόρη ἀπόμεινε τοῦ Ἀλκίνοῦ, τί στὰ στήθια
Θάρρος τῆς ἔβαλε ἡ Θεά, καὶ πῆρε της τὸ πρόβο.
Ἀγνάντια στάθη ἀσάλευτη. Κ' ἐκεῖνος διαλογιόταν,
Ν' ἀγγίξῃ της τὰ γόνατα τῆς νέας καὶ νὰ προσπέσῃ,
Γιὰ ἀπομακρόθε μὲ γλυκὰ νὰ τὴ ρωτήξῃ λόγια
Ποῦ πέρτει ἡ χώρα, καὶ σκουτιά συνάμα νὰ γυρέψῃ:
Καὶ συρρώτερο ἔκρινε νὰ τὴν παρακαλέσῃ
Ἀπομακρόθε στέκοντας, μὲ τὰ γλυκὰ τὰ λόγια,
Μὴν πειραχτῇ ἂν τῆς ἀγγίξῃ τὰ γόνατα ὁ Δυσσεύς.
Κι ἀμέσως στοχαζούμενα γλυκομιλώντας κρένει.

« Προσπέφτω σου, ὦ βασιλίσσα, θνητὴ γιὰ ἀθάνατη εἶσαι.
Ἄν εἶσαι ἀπ' τίς ἀθάνατες ποῦ κατοικοῦν τὰ οὐράνια,
Πορόμοια μὲ τὴν Ἀρτεμη, τοῦ μέγα Δία τὴν κόρη,
Στὴν ὄψῃ καὶ στ' ἀνάστημα καὶ στὴ μορφιά σὲ κρίνω.
Ἄν εἶσαι πάλε ἀπλὴ θνητὴ, τοῦ κόσμου κατοικήτρα,
Καλότυχοι κι ὁ κύρης σου κ' ἡ βλογιμένη ἡ μάννα,
Καλότυχὰ τ' ἀδέρφια σου, ποῦ πάντα στὴν ψυχὴ τους
Περίσσις γίνεσαι ἀφορμὴ χαρῆς, καὶ καμαρώνουν

Τέτοιο βλαστάρι σὰ θωροῦν μὲς στοὺς χερούς νὰ μπαίνει.
 Μὰ ἄκόμα πιδ καλότυχος; ἀπ' ὅλους εἶν' ἐκεῖνος,
 Πού βγῇ στὰ δῶρα νικητῆς, καὶ νύρη του σὲ πάρη.
 Τὶ σὰν καὶ σένα ἄλλο θνητό τὰ μάτια μου δὲν εἶδαν,
 Ἄντρα ἢ γυναῖκα. Θαυμασμός μὲ πιάνει σὰν θωρῶ σε.
 Τέτοια στὴ Δῆλο μιά φορά, πρὸς τὸ βωμό τοῦ Ἀπόλλου,
 Νεοβλάσταρη εἶδα φοινικιά μὲ χάρη νὰ φουντώνη.
 Τὶ κι ἀποκεῖθε πέρασα μὲ λαὸ πολὺ μαζί μου,
 Παίρνοντας δρόμο πού εἴτανε γραπτὸ νὰ μὲ παθιάσῃ.
 Καὶ καθὼς τότες σάστισα τὴ φοινικιά σὰν εἶδα,
 Τὶ τέτοιο ἀπὸ τῆς γῆς δενιρὶ ποτὲς δὲ βλάστησε ἄλλο,
 Τώρα κ' ἐσένα, ὦ κορασιά, θαμάζω, καὶ σαστίζω,
 Κι ὅσο ἂν πονῶ, τὰ γόνατα φοβᾶμαι νὰ σοῦ ἀγγίξω.
 Εἴκοσι μέρες ὡς τὰ χτὲς στὰ μαῦρα εἴμουν πελάγη,
 Ποῦ ἀνέμοι κι ἄγρια κύματα μὲ σέρνουν ὀλοένα
 Ἀπ' τὸ νησι τῆς Ὠκυγίης. Κ' ἐδῶ μὲ ρήχτει ἡ μοῖρα
 Νὰ πάθω κι ἄλλα· τί θαρρῶ δὲν ἐπαψαν ἄκόμα,
 Μόνε οἱ θεοὶ κι ἄλλες πολλὲς φουρτοῦνες μοῦ τοιμάζουν.
 Σπλαχνίσου με, ὦ βασίλισσα, πού ἐσένα πρώτη βλέπω,
 Κατόπι μύρια βάσανα, κι ἄλλο ἀνθρωπο κανένα,
 Ἀπ' ὅσους κατοικοῦν αὐτόν τὸν τόπο, δὲ γνωρίζω.
 Τὴ χώρα δεῖξε μου, καὶ δὸς λουρὶ σκουτιοῦ νὰ βάλω,
 Ἄν ἔχῃς ρουχοτύλιγμα μαζί σου ἐδῶ φερμένο.
 Κ' ἐσένα οἱ Θεοὶ νὰ δώσουνε ὅσα ζητάει ἡ ψυχὴ σου,
 Ἄντρα, καὶ σπῖτι, καὶ καλὴ καρδιά ἀναμεταξύ σας
 Πού ἄλλο στὴ γῆς καλλίτερο καὶ πιδ λαμπρὸ δὲν εἶναι,
 Παρὰ μιά γνώμη ἵαχουνε γυναῖκα κι ἄντρας πάντα
 Στὸ σπῖτι, νὰ λυποῦνται ὄχτροί, νὰ καμαρώνουν φίλοι,
 Καὶ τὸ καλὸ τους ὄνομα νὰ συχνάκουν ἐκεῖνοι».

Κ' ἡ ἀσπροχέρα ἡ Ναυσικά τοῦ ἀπολογήθη κ' εἶπε
 «Ξένε, πού μήτε ἀσύστατος μήτε κακὸς δὲ δεῖχνεις,
 Στόν κόσμον τὴν καλοτυχιά μοιράζει τὴν ὁ Δίας
 Καὶ σὲ καλοὺς καὶ σὲ ἀχαμνοὺς, τοῦ καθενοῦ ὅπως θέλει.
 Κ' ἐσένα, αὐτὰ πού σοῦ δώσε χρωστᾷς νὰ τὰ ποφέρνῃς.
 Ὡς τόσο, μ' ἀ καὶ πάτησες σ' ἐτούτῃ μας τὴ χώρα,
 Δὲ θὰ σοῦ λείψῃ φορεσά, μήτ' ἄλλο πού ταιριάζει
 Σὲ παθιασμένον πού ἐρχεται μὲ θερμοπαρακάλια.
 Τὴν πόλιν θὰ σοῦ δείξω ἐγώ, καὶ ποιοὶ ἐδῶ ζοῦν θὰ μάθῃς.
 Αἰτῇ τὴν πολιτείαν καὶ γῆς τὴν ἔχουν οἱ Φαιᾶκοι,
 Κ' ἐγώ 'μαι τοῦ τρανόψυχου τοῦ Ἀλκίνοῦ θυγατέρα
 Πού ἀπ' αὐτόν ἡ δύναμη κρεμιέται τῷ Φαιάκων».

Εἶπε, καὶ τὶς ὠριόμαλλες φωνάζει παρακόρες·
 «Σταθῆτε, ὦ κοπελλίες· γιατί σὲ δψῇ ἀντροῦ σκορπιέστε;
 Ἡ τάχα φοβηθήκατε πῶς εἶναι ὀχτρός ἐτούτος;
 Δὲ ζῇ στόν κόσμον ὁ ἀνῆρωπος, κι οὔτε ποτὲς θὰ ὑπάρξῃ,
 Πού θάρθῃ ἐδῶ, τὸν πόλεμον νὰ φέρῃ στοὺς Φαιάκους,
 Γ' αὐτὸ ἐμᾶς οἱ ἀθάνατοι πολὺ μᾶς ἀγαπᾶνε.
 Ἀπόμακρα στοῦ πέλαγου τὴν ἄκρην κατοικίῃμε,
 Καὶ μὲ τᾶμᾶς ἄλλοι θνητοὶ δὲ σμίγουν ἐδῶ πέρα.
 Ἄν ἦρθε αὐτός ὁ δύστηνος μὲς στὰ πλανέματά του,
 Νὰ τὸν δεχτοῦμε πρέπει μας, γιατί ὁ Δίας μᾶς στέλνει
 Φτωχοὺς καὶ ξένους· λιγοστό, μὰ ἀγαπητό 'ναι δῶρο.
 Μόν' δόστε του, κοπέλλες μου, φαί, πιστό τοῦ ξένου,
 Καὶ στὸ ποτάμι λοῦστε τον, σ' ἀπάνεμο ἔναν τόπον».

Εἶπε, καὶ στάθηκαν αὐτές, φώναξ' ἡ μιὰ τὴν ἄλλη,
 Καὶ τὸ Δυσσέα σὲ γωνιά συμμαζεμένες πήραν,
 Σὺν ποῦπε τοῦ τρανόφυχου τοῦ Ἀλκίνου ἡ θυγατέρα.
 Βάλαν κοντά του φορεσὰ χιτῶνα καὶ χλαμύδα,
 Τοῦ δώσαν λάδι σταλαχτὸ σὲ ροὶ μαλαματένιο,
 Καὶ τὸν καλέσανε νὰ μπῇ καὶ νὰ λουστῇ στὸ ρέμα.
 Κι ὁ μέγας τότες Ὀδυσσεὺς στίς παρακόρες κρένει.
 «Μακριὰ σταθῇ·ε, ὦ κοπελλιές, μονάχος μου νὰ πλύνω
 Τὴν ἄρμη ἀπὸ τοὺς ὤμους μου, καὶ νὰ λειρτῶ μὲ λάδι,
 Ποῦ λάδωμα πολὺν καιρὸ δὲν εἶδε τὸ κορμὶ μου·
 Μπρὸς σὰς ἐγὼ δὲ λούζομαι, γιὰτὶ ντροπῆς μου θᾶναι,
 Σιμὰ σὲ ὁμορροπλέξουδες νὰ γυμνωθῶ κοπέλλες».

Κι αὐτὲς ἀποτραβήχτηκαν καὶ τῶπαν τῆς παρθένας,
 Κ' ἐπλενε ὁ μέγας ὁ Ὀδυσσεὺς στὸ ρέμα τὸ κορμὶ του·
 Ξαρμίζοντας τὴ ράχη του καὶ τοὺς πλατιοὺς τοὺς ὤμους,
 Κι' ἀπ' τὸ κεφάλι τρίβοντας τῆς θάλασσας τὴν ἄχνη.
 Καὶ σάνε λούστηκε καλὰ κι ἀλείφτηκε μὲ λάδι,
 Καὶ τὰ σκουτιά ποῦ τοῦδωκε ἡ παρθένα σάνε νιύθη,
 Τοῦ Δία ἡ γέννα, ἡ Ἀθηνᾶ, τὸν ἔκαμε νὰ δείχνῃ
 Σὺν πιδὶ μεγάλος καὶ παχύς, κι ἀπὸ τὴν κεφαλὴ τοῦ
 Ὄρια κρεμιόντανε σγουρά, ποῦ μοιάζανε ζουμπούλια,
 Καὶ σὰν ποῦ χύνει μάλαμα σι' ἀσπὶ ἀντρας τεχνίτης.
 Ποῦ ὁ Ἡφαίστος τὸν ἔμαθε κ' ἡ Ἀθηνᾶ ἀπὸ τέχνη,
 Καὶ δίνει χάρη στὰ ἔργα του, παρόμοια τοῦ περέχα
 Τοὺς ὤμους καὶ τὴν κεφαλὴ μὲ περισσὴ μιὰ χάρη.
 Πῆγ' ἔπειτα καὶ κάθησε στῆς θάλασσας τὴν ἄκρη,
 Στράφτοντας χάρες κι ὁμορφίες. Τὸν θάμασε ἡ παρθένα,
 Καὶ πρὸς τ' ὠριοπλέξουδες κίρες γυρνᾷ καὶ κρένει
 «Ἀκούστε με, ὦ ἀσπρόχερες κοπέλλες, τί σᾶς κρένω,
 Στοιὺς Φαίακους τοὺς θεόμοιστους δὲν ἦρθε αὐτὸς ὁ ἀντρας
 Χωρὶς νὰ τὸ θελήσουνε οἱ ἀθάνατοι τοῦ Ὀλύμπου·
 Σὺν τὸν πρωτόειδα, φάνηκε φτωχὸς καὶ τιποτένιος,
 Μὰ τώρα μοιάζει τῶν θεῶν ποῦ κατοικοῦν τὰ οὐράνια.
 Μακάρι τέτοιος νὰ βγαίνει κι ὁ ἀντρας ὁ δικός μου,
 Καὶ νᾶστεργε στὸν τόπο αὐτὸν μ' ἐμὰς νὰ λημεριάξῃ.
 Μὰ δόστε του, κοπέλλες μου, φρεῖ πιὸτὸ τοῦ ξένου».

Κι αὐτὲς ἀκοῦν τὰ λόγια τῆς καὶ κάνουν καθὼς εἶπε,
 Κι ἀμέσως παραθέτουνε φρεῖ, πιὸτὸ, σιμὰ του.
 Κ' ἔτρωγε κ' ἐπινε ἀρπαχτὰ ὁ πολὺπαθος Δυσσέας.
 Τὶ εἶχε πολὺν καιρὸ θροφὴ στὸ στόμα του νὰ βάλῃ.
 Καὶ τότες ἄλλο ἡ Ναυσικὰ ἡ ἀσπρόχερη σοφίστη.
 Διπλῶνει βάζει μὲς σιῶριδ' ἐμάξι τὰ σκουτιά τῆς,
 Ζέβει τὰ δυνατόνυχια μουλάρια, κι ἀνεβαίνει,
 Παρακινώντας τὸν τρανὸ Δυσσέα μ' αὐτὰ τὰ λόγια :

«Σῆκω, νὰ πᾶμε τώρα ἐμεῖς στὴ χώρα, νὰ σὲ φέρω,
 Στοῦ κύρη μου τοῦ φρόνιμου τάρχοντικό, τοὺς πρώτους
 Ἀπὸ τοῦς Φαίακες ἐκεῖ νὰ δῆς καὶ νὰ γνωρίσης.
 Μὰ κάμε, ὅ,τι σοῦ λέω ἐγὼ· θαρρῶ πὼς κόφτει ὁ νοῦς σου.
 Ὅσο χωράρια ἡ χτήματα περνοῦμε τῶν ἀνθρώπων,
 Ἐσὺ νὰ γοργοπερπατᾷς πίσω ἀπὸ ζᾷ κι ἀμάξι,
 Μὲ τίς κοπέλλες. Τότ' ἐγὼ τὸ δρόμο θὰ σοῦ δείχνω,
 Στὴ χώρα, ὡς νὰ ξυγώσουμε πῶχει τειχιὰ πυργᾶτα.

Κεῖ πέρα, γύρω τοῦ λαμπροῦ τοῦ Ποσειδίου, θὰ δοῦμε

Τὴν ἀγορά, μὲ γωνιακὲς βαθιὰ χωσμένες πέτρες
 Στρωμένη. Τάρμενα αὐτεὺδὰ τῶν καραβιδῶν φτιάχνουν,
 Τὶς γούμενες καὶ τὰ παννιὰ, καὶ ξύνουν τὰ κουπιὰ τους.
 Τὶ οἱ Φαίαιες δὲν ἀγαποῖν σαγίτες καὶ δοξάρια,
 Μόν' καραδόπαννα, κουπιὰ, καὶ πλοῖα κάλοφτιασμένα,
 Ποὺ χαίρουνται τὰ τοὺς ἀφροὺς τῆς θάλασσας περνώντας.
 Τρέμω τῇ γλώσσᾳ τους, κανεὶς ἂν τύχῃ καὶ μὲ κρίνη
 Τὶ ἔχουν περίστια ἀδιαντροπιὰ πολλοὶ τους μὲς τῇ χώρᾳ·
 Κ' ἓνας πρόστυχος μπορεῖ νὰ πῇ ἀγνατεύοντάς μας·

«Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ποὺ ἀκολουθαίει τῇ Ναυσικῇ ὁ ξένος ;
 Ὁ ὦριος καὶ ὁ τρανός ; καὶ ποῦ τὸν βρῆκε ; δίχως ἄλλο
 Τὸν παίρνει· ἢ πρέπει νάπεςε μὲ πλοῖο, ἢ ξωμερίτης
 Καὶ τὸν δέχτηκε· τί αὐτὸς τῆς γειτονιᾶς δὲν εἶναι.
 Ἴσως καὶ παρεκάλεσε Θεό, καὶ τῆς κατέβη
 Ἀπ' τὰ οὐράνια, σύγκλινη γιὰ πάντα νὰ τὴν ἔχῃ.
 Κάλλιο ποῦ πῆγε κάπου ἄλλοῦ γαμπρό της νὰ διαλέξῃ,
 Τὶ αὐτοῦς τοὺς συντοπίτες της τοὺς ἀψήφῃ τοὺς Φαίαιους,
 Ποὺ μύριοι τὴν ἐγύρεψαν, καὶ ἀπὸ τοὺς πιδὲ μεγάλους.»

«Αὐτὰ θὰ ποῦνε, καὶ ντροπῆς ἐγὼ θὰ τῆχῳ ἀλήθεια.
 Μὰ κι' ἄλλη τέτοια νῆκανε θὰ τὴν κατηγοροῦσαν.
 Πόρχεται δίχως φιλικὴ καὶ τῶν γονιῶν της γνώμη,
 Κι' ἄντρες ζητάει πρὶ νὰ γενῇ φανερωμένος γάμος.
 Ἄκου με, ὦ ξένε, κ' ἔρχου ἐσύ, ἂν θῆς ἀπὸ τὸν κύρη
 Στὸν τόπο σου προδόδημα, καὶ γλήγορο ταξίδι.
 Στὸ δρόμο θέρῃς τὸ λαμπρὸ τῆς Ἀθηνᾶς· τὸ δάσο,
 Λεύκους μ' ἀνδρῶσμα νεροῦ, καὶ ὀλόγυρα λιβάδι.
 Ἐκεῖ ναι τοῦ γονιοῦ μου ἡ γῆς καὶ τὸνθοπεριβόλια.
 Ἀπὸ τῇ χώρᾳ, ὡς ἐκεῖθι μὴ ποτε βουητὸ νύκτους.
 Κἀθῃς ἐκεῖ καὶ πρόσμενε νὰ φτάσουμε στὴν χώρα,
 Καὶ μέσα νὰ κατέδουμε στὰ γονικά μας σπίτια.
 Καὶ πιά σὺν πῆς πῶς εἴμαστε φτασμένοι ἐμεῖς στὰ σπίτια.
 Τότες ξεκίνα κατακεῖ καὶ ρῶτα τοὺς διαβάτες,
 Ποῦναι τοῦ μεγάλουκαρδου τοῦ Ἀλκίνοῦ τὰ παλάτια.
 Εὐκόλα βρίσκονται, παιδί μπορεῖ νὰ σοῦ τὰ δείξῃ,
 Τὶ τᾶλλα δὲ χτιστήκανε τὰ σπίτια τῶν Φαιαίων,
 Σὺν ποῦ χτιστήκαν τοῦ ἥρωα τοῦ Ἀλκίνοῦ τὰ παλάτια.
 Καὶ σὰ βρεθῇς στὸ πρόσπιτο καὶ στὴν αὐλή, προχώρα
 Μὲς στὰ παλάτια γλήγορα, τῇ μάννᾳ νάντικρύσης,
 Ποὺ κάθεται πρὸς τὴ γωνιά, μὲς στῆς φωτιᾶς τὴν φέξῃ,
 Καὶ κλώθει πορφυρὴ μαλλί, ποῦ νὰ τὸ δῇ· θαμάζεις.
 Στὸ στύλο ἀκουμπισμένη αὐτή, κ' οἱ δοῦλε· πίσωθὲ της.
 Ἐκεῖ στημένος βρίσκεται καὶ τοῦ γονιοῦ μου ὁ θρόνος.
 Ποὺ πίνοντας θὰ κάθεται μὲ ἀθάνατο παρόμοιος.
 Πέρασ' τον, καὶ στὰ γόνατα τῆς μάννας βάλε χέριο,
 Ἄν θῆς νὰ σοῦρῃ γλήγορα τοῦ γυρισμοῦ σου ἡ μέρα,
 Καὶ νὰ σοῦ ἀνοίξῃ τὴν καρδιά, καὶ ἂς εἶναι ἡ γῆς σου ἰλάργα.
 Τὶ μιάς κ' ἡ μάννα μέσα της σὲ συμπονέσῃ, ξέρτ' το
 Πῶς τοὺς δικούς σου θενὰ δῇς, καὶ γλήγορα θὰ φτάσῃς
 Στὸ σπίτι τὸ καλόχτιστο καὶ στὴ γλυκεῖα πατρίδα».

Εἶπε, καὶ χτύπησε τὰ ζᾶ μὲ τὸ λαμπρὸ μαστίγι,
 Κι' αὐτὰ μὲ μιᾶς ἀφήσανε τοῦ ποταμοῦ τὸ ρέμα,
 Κι' ὁρμήσανε στὰ τέσσερα, μὲ χάρη πιλαλώντας.
 Κι' αὐτὴ κυβέρνα τεχνικὰ, σαλεύοντας ἀγέλια
 Τοῦ μαστιγιοῦ της τὸ λουρί, γιὰ νὰ προφταίνουν πίσω

Οἱ δοῦλες μὲ τὴν Ὀδυσσεύϊ. Καὶ βασιλεύει ὁ ἥλιος,
Καὶ φτάνουνε στῆς Ἀθηνᾶς τὸ δοξασμένο δάσος.
Κάθησ' ὁ θεῖος Δυσσέας ἐκεῖ, καὶ στοῦ μεγάλου Δία
Τὴν κόρη προσευκλήθηκε μ' αὐτὰ τὰ λόγια τότες.
«Τοῦ Δία τοῦ αἰγιόδοσκεπου ἀδάμαστη ἐσύ κόρη,
Συνάκουσέ με τώρα ἐσύ, ποὺ ἄλλοτες ἀρνιόσουν
Νάκούσης με, σὰ δέρνομουν ἀπὸ τὸν Κοσμοτείστη.
Κάνε νὰ δεῖξουνε σπλοχινὰ κ' ἀγάπη οἱ Φαιακῆσοι».
Τὴν προσευκὴ συνάκουσε ἡ Ἀθηνᾶ ἡ Παλλὰς,
Μὰ δὲν τοῦ φανερώνουνταν ὁμπρὸς του, τί φοβόνταν
Τὸ γονικό τῆς ἀδερφοῦ πῶχε βριγὺ μαρζι
Μὲ τὸ θεόμοιαστο Ὀδυσσεύϊ, στὴ χώρα του ὡς νὰ φτάσῃ.

ANDRÉAS LATZKO

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΝ*)

«Ὅχι, δὲν ἤθελε νὰ τὸνε λένε κορίτσι, νὰ τὸν
πειράζουν, νὰ τὸνε βρίζουν, νὰ τὸν περιφρονοῦν.
Ἄντ'ς νὰ ξαναρχίσει αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τῆς κόλασης,
καλύτερα νὰ κολουθῇ τῇ μητέρα του. Ψάχνοντας,
γύρευε πάνω στὸ μέτωπό του κ' ἤθελε νὰ τίς φω-
νάξῃ, νὰ τὴ φωνάξῃ δυνατὰ σὰν ἄλλες φορές, τότες
ποὺ δὲν ἤξαιρε μεγαλύτερη εὐτυχία παρὰ νά'ναι
ἄρρωστος καὶ νὰ τὸν περιποιέται αὐτὴ. Τεὶρχότανε
μὴ ξώφρενη ἐπιθυμὴ νὰ χαϊδευτεῖ, νὰ κλαυτεῖ καὶ
νὰ παρηγορηθεῖ, δίχως νὰ φοβᾶται μήπως ξέφυγε
κάθε σκέψη του ἀπὸ τὰ χεῖλια του μὲς στὴν ἡχηρὴ
ἐκκλησιὰ.

Γονατισμένη μπρὸς στὴν ἅγια Τράπεζα ἡ ἀδελ-
φὴ Μαρία προσευχότανε. Τρομαγμένη σηκώθηκε
ὅταν ὁ μονότονος ρόγχος τοῦ ἐτοιμοθανάτου μετα-
ταμορφώθηκε στὴ στιγμὴ ἐκείνη φωνή, σέκειν-
τὴν πρόσκληση σὲ βοήθεια, ποὺ στὸ τέλος τῆς εἴ-
τανε κάτι σὰ μουμουρητὸ γεμάτο παράπονα καὶ
κάτηγόριες. Ἐσκυψε ἀπάνω του, ἔσφιξε ἀπαλὰ τὸ
χέρι του κ' εἶπε «Πενεῖτε ; ὕπομονή ! θὰ περά-
σει...»

Ὁ Ἐγκας φὸν Κρύλωφ, δὲν καταλάβαινε τί
τοῦλεγε. Δὲν ἐνιωθε παρὰ τὸ δροσερὸ χέρι, τὸν τόνο
τῆς φωνῆς ποὺ περίμενε, ποὺ δὲν εἶχε ξανακούσει
ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πέθανε ἡ μητέρα του... Αὐτὸ
εἶτανε μουσικὴ... Ὁ πνιγμένος ἀχὸς ἀπὸ χίλιες λέ-
ξεις ποὺ ἀπὸ τόσον καιρὸ τίς εἶχε στερηθεῖ... Τοῦ
φαίνονταν πῶς ἀνοίγανε ἐλ' εἰ πόροι ἀπὸ τὸ σῶμα
του γιὰ νὰ φῆσουν νὰ περάσῃ αὐτὴ ἡ μελωδία ποὺ
ποτές του δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ψάλλῃ. Ἀ-
χινοβολώντας ἀπὸ εὐτυχία, μὲνα χαμόγελο ποὺ τὸνε
μεταμόρφωνε, σήκωσε τὰ χέρια, ἔσυρε κοντὰ του
τὴν ἀγαπημένη του φωνή καὶ παραπονέθηκε σαυ-
τὴν, τὴν παρακάλεσε, τὴν ἰκέτεψε σὰν παιδάκι ποὺ
φοβᾶται καὶ κλαίει.

*) Συνέχεια ἀπὸ τὸ περασμένο φύλλο (σελ. 25).

Ἡ καλογριά ἀποτραβήχτηκε, μὲ τὸ πρόσωπο
κατακόκκινο, οἱ ἀρτηρίες τῆς χτυπήσανε δυνατὰ,
σάμπως νὰ ξανάνοιξε ἡ καρδιά τῶν δεκάξη τῆς
χρόνων μπρὸς στάντρίκια αὐτὰ μπράτσα ποὺ ἀνοι-
γόντανε πρὸς αὐτήν. Κοίταξε φοβισμένα γύρω τῆς
γεμάτη ντροπὴ, καὶ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ μιὰ
φωνούλα ποὺ τῆς ξέφυγε ὅταν εἶδε τὸ βλέμμα τοῦ
ξένου προσώπου ποὺ στηλώθηκε πάνω τῆς.

Εἶτανε ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ γειτονικοῦ κρεβατιοῦ
ποὺ μὲ μιὰ μεγάλη προσπάθεια ἀνασηκώθηκε καὶ
τέντωσε ταῦτ' πρὸς τὸ μέρος τοῦ δόκιμου, ἐνῶ τὰ
μάτια του πετούσανε σπίδες ἀπὸ τὸ θυμὸ του. Μὲ τὰ
χεῖλια κίτρινα καὶ τὰ μουστάκια ἀνατριχιασμένα σὰ
νᾶτανε ἄχαρα ποὺ κορφωθήκανε κάθετα πάνω στὸ
πανάσχημο μοῦτρο του, ἔγειρε ὅσο μποροῦσε ἔξω ἀπὸ
τὸ κρεβάτι του καὶ φώναξε «Ἐ, σεῖς αὐτοῦ. Σφίξτε
λοιπὸν τὰ δόντια σας. Θέλετε λοιπὸν νὰ μᾶς κάνετε
γελοῖους μὲ τίς ἐρεμιάζες σας ;»

Σαστισμένη ἡ καλόγρια ἄκουσε, εἶδε τὰ κεφά-
λια τῶν ἀρρώστων νὰ σηκώνονται λιγάκι ἀπὸ τὰ
μαξιλάρια, φλογερὲς ματιεὲς ποὺ σταυρώνουνταν ὅλες
στὴ διεύθυνση τοῦ μοναχικοῦ κρεβατιοῦ, καὶ μάν-
τειψε ἀπὸ τὸν τόνο τῆς φωνῆς τους, πῶς μιὰ μυστη-
ριώδης ἀφορμὴ τοὺς ἔκανε νά'ναι γεμάτοι θυμὸ γι'
αὐτὸν τὸ δυστυχισμένο.

Ὁ Ἐγκας φὸν Κρύλωφ ἀνασηκώθηκε κι αὐτὸς,
κάθισε στὸ κρεβάτι του, μὲ τὸ πρόσωπο ἀλλαγμένο
ἀπὸ τὸ θυμὸ του καὶ τὸ στήθος του νάνασαινε βα-
θιὰ καὶ συχνά. Τὸ δεξὶ του χέρι ἀπλωμένο χτυποῦσε
τὸν ἀγέρα, κ' ὕστερα ξανάκλεισε τὴ γροθιά του.
Δὲν εἶδε τὴν κίτρινη φάτσα ποὺ τὸν κοίταζε, τὰ τυ-
φλωμένα ἀπὸ τὸν πυρετὸ μάτια του πλανιόντανε πέρα
ἀπὸ τὸ γειτονικὸ κρεβάτι. Δὲν ἔδλεπα παρὰ ἀόρι-
στες γραμμὲς ἀπὸ τὰ πράματα, καὶ κοίταξε τὸ τέ-
ρας ποὺ τὸ μῖσος του τοῦδειχνε. Δὲν εἶτανε ἄνθρω-
πος αὐτὸς ποὺ πρόφρε αὐτὲς τίς λέξεις. Εἶτανε ὁ